

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izahja vsak četrtek in velja s pošlino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Naše c. kr. učiteljišče.

Odkar je nova šola oživila, imamo za našo deželo troje učiteljišč, za učitelje in učiteljice po eno v Gradcu in eno za učitelje v Mariboru. Na teh se torej uče mladeniči in dekleta, katerim pripade imenitna naloga, da o svojem času bistré po vsej deželi ukaželjni deci glavo in srce.

Učni jezik je na vseh nemški, slovenski pa je samo učni predmet na učiteljišču v Mariboru in še to ne za vse, ampak samo za slovenske mladeniče. Da to ni pravica, to si prešteje človek lahko na prsté, saj je dobra tretjina otrok slovenskih in učitelji, menimo, se gojé na zadnje vendar-le tudi za-nje. Naravno bi tedaj bilo, da bi se ti učili vsega, česar jim je v slov. šolah treba, slovenski. Tako bi se v resnici pripravljali za slov. šole ter bi se z veseljem podali na svoje mesto, kedar so svoje nauke dovršili.

Nemški liberalizem pa je in hodi še zmerom več manj drugo pot ter meni, da je Nemeč in torej tudi nemški jezik dober za vse, tedaj pa tudi za slov. šole. V tem napuhu tiči uzrok, da so vsa učiteljišča v naši deželi nemška in poduk v slov. jeziku, kolikor ga je na učiteljišču v Mariboru, je le krpa, da nam zakrije uni napuh, češ: saj ima tudi slov. jezik mesto v nauku.

Da je to resnica, razvidi se posebno še iz tega, ker so si izpraševanje učiteljev pridržali za-se ter za vsa tri učiteljišča v ta namen nastavili samo eno komisijo in sicer v Gradcu. Pred njo so morali torej tudi naši mladi učitelji in ona je odločila, kdo da ima sposobnosti, da učiteljuje na slov. ljudskih šolah.

Ako že pri tem ne gledamo na to, da so le-ti hodili vsled tega tako daljno pot pred njo in to na svoje stroške, ne moramo pa zamolčati, da ne vemo prav, kam naj denemo tako postopanje, ter da ne najdemo v njem ravno veliko pravice. Izpred te komisije pa so se tudi

semtertje poslali trdi Nemeč ali Nemke na čisto slov. šole, ne da bi bili slovenski znali. V tem jim je pomagalo malo, ker je v njih spričevalu stalo, da znajo. Sami sebi so se smilili, ko so izpoznali, da ne znajo jezika otrok, ki bi jih naj podučevali.

Človek bi ne mislil, da bi se tako stanje, ki je nezdravo in vseskozi pogubno za slov. šole, dolgo držalo ali trpelo je pri nas do naj-novejše dobe. V tem nič ni izdalo, da so se pritoževale občine ali da so slov. listi zoper to pisali. Še celo, ko so se slov. poslanci vzdignili zoper to, ni bilo poznati, da bi se obrnilo na bolje.

Sedaj pa je stvar kar hkrati dobila drugo lice. Imenovanje izpraševalne komisije na učiteljišču v Mariboru je že resnica in s tem se nam podaja prvi pogoj, da bode bolje. Ne samo da nimajo mladi učitelji več tako dolge poti pred komisijo, ampak tudi in bolj je še to veselo, da se izoži, vsaj po času, tej komisiji delo bolj za učitelje, ki so po slov. šolah v službi. Nič ne dvomimo, da dobode ona tako več srca za potrebe slov. šol, a tudi učitelji prinesó več zaupanja do nje. Oboje pa bo na korist slov. dece.

Pač nam sedanja komisija ni uzor in mi pogrešamo v njej mož, ki bi ji vsekako bili na hvalo, ali prva stopinja je vselej težka in se torej ne čudimo, če je tudi tu malo nerodna. Tudi to se popravi s časom, ako je dobra volja.

Kar pa slov. ljudstvo pričakuje od nove izpraševalne komisije, je to, da mu pošlje od-slej na šole le dobre učitelje, tako, kakor je ljudstvo samo — verne in slovenske moze.

Družba sv. Cirila in Metoda — kaj je to?

V poduk slovenskemu ljudstvu.

(Dalje)

5. Po čem je treba plačevati družbi?

Vsak ud plačuje po svojem premoženju. Kdor more, daje po več; kdor pa ne, pa kolikor mu je moči. Sprejme se vsak, bodi-si še tako